

ಹರಿಯೇ ಗತಿ ಸಿರಿವಿರಿಂಚಿ

- 1. Ref.:** Dasara Padagalu – Purandara Dasara Keerthane, Samyukta Samputa, Edited by Shri Pavanje Gururao, Sriman Madhwa Siddantha Granthalaya, Udupi
- 2. Ref.:** Shri Purandara Dasara Sahitya Part – 3, Mahatmya Gnyana, edited by Shri Betageri Krishna Sharma and Shri Bengeri Huchhu Rayaru.
- 3. Ref.:** Purandara Sahitya Darshana, Samputa 2, Adhyatma Darshana edited by Prof. S.K. Ramachandra Rao
- 4. Note:** Lyrics mentioned without highlights are as per Ref. 1. The wordings given in **yellow highlights** are as per Ref. 2. The wordings in Ref. 3 are similar to Ref. 1.

ರಾಗ: ಶಂಕರಾಭರಣ ತಾಳ: ಆದಿ

ಹರಿಯೇ ಗತಿ ಸಿರಿ ವಿರಿಂಚಿ ಶಿವರಿಗೆ
ಹರಿಯೇ ಗತಿ ಸುರಪಸುರಾದಿಗಳಿಗೆ || ಪ ||

ಹರಿಯೇ ಗತಿ ಸಿರಿ ವಿರಿಂಚಿ ಶಿವರಿಗೆ ನರ -
ಹರಿಯೇ ಗತಿ ಸುರಪತಿ ಸುರರಿಗೆ

ರುಕ್ಕಿಣೀ ದೇವಿಯ ಶಿಶುಪಾಲಗೀವನೆಂದು
ರುಕ್ಕ ಸಂಭ್ರಮಿಸಲು ಕೃಷ್ಣ ಬಂದು
ಸಕಲ ರಾಯರುಗಳು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರೆ
ರುಕ್ಕಮಿಣಿಯನು ತಂದು ವರಿಸಿ ಆಳಿದನಾಗಿ || 1 ||

ರುಕ್ಕಮಿಣಿ ದೇವಿಯ ಶಿಶುಪಾಲಗೀವನೆಂದು
ರುಕ್ಕಮ ಸಂಭ್ರಮಿಸಲು ಕೃಷ್ಣ ಬಂದು
ಸಕಲ ರಾಯರುಗಳು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರೆ
ರುಕ್ಕಮಿಣಿ ದೇವಿಯ ವರಿಸಿ ಆಳಿದನಾಗಿ

ಹಯಾಸ್ಯನೆಂಬುವ ವೇದವ ಕದ್ದೊಯ್ಯೆ
ಹಯಗ್ರೀವನಾಗಿ ಹರಿಯವನ
ಕಾಯವ ಖಂಡಿಸಿ ಅಜಗೆ ವೇದವನಿತ್ತು
ಕಾಯ್ ಕಮಲಾಕ್ಷನ ದೈವವೆಂದು || 2 ||

ಹಯಾಸ್ಯನೆಂಬುವ ವೇದವ ಕದ್ದೊಯ್ಯೆ
ಹಯಗ್ರೀವನಾಗಿ ಹರಿಯವನ
ಕಾಯವ ಖಂಡಿಸಿ ಅಜಗೆ ವೇದವನಿತ್ತು
ಕಾಯ್ ಕರುಣಿ ಕಮಲಾಕ್ಷನ ದೈವವೆಂದು

ಭಸುಮಾಸುರನಿಗೊಂದಸದಳ ವರವಿತ್ತು
ತ್ರಿಶೂಲಧರ ಓಡಿ ಬಳಲುತಿರೆ
ಬಿಸರುಹ ನಯನನು ಭಸುಮಾಸುರನನು
ಭಸುಮವ ಮಾಡಿ ಶಿವನ ಪೊರೆದನಾಗಿ || 3 ||

ಭಸುಮಾಸುರನಿಗೊಂದಸಮದ ವರವಿತ್ತು
ತ್ರಿಶೂಲಧರನು ಓಡಿ ಬಳಲುತಿರೆ
ಬಿಸಜ ಸಂಭವನಯ್ಯೆ ಭಸುಮಾಸುರನನು
ಭಸುಮವ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತನ ಪಾಲಿಸಿದನಾಗಿ

ಸುರಪನ ರಾಜ್ಯವ ಬಲಿಯಾಕ್ರಮಿಸಲು
ಹರಿ ದಾನವ ಬೇಡಿ ಯಜ್ಞದಲಿ
ಚರಣದಿಂದಿಳೆಯ ಸ್ವರ್ಗವ ಈರಡಿ ಮಾಡಿ

ಸುರಪನ ರಾಜ್ಯವ ಬಲಿಯಾಕ್ರಮಿಸಲು
ಹರಿಯೇ ದಾನವ ಬೇಡಿ ನೀನವನ
ಧರೆಯೇ ಈರಡಿ ಮಾಡಿ ಪಾತಾಳಕೆ ಮೆಟ್ಟಿ

ಸುರಪಗೆ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತು ಪೊರೆದನಾಗಿ || 4 ||

ಸುರಪಗೆ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತು ಸಲಹಿದನಾಗಿ

ಸುರ ಭೂಸುರನ್ನು ಅಸುರರು ಬಾಧಿಸೆ
ಹರಿಯವತರಿಸಿ ಅಸುರರನೆಲ್ಲ
ಶಿರಗಳ ತರಿದು ಸುರ ಭೂಸುರರನು
ಪೊರೆವುತ್ತಲಿಹನಾಗಿ ಪುರಂದರ ವಿಠಲ || 5 ||

ಸುರ - ಭೂಸುರನು ಅಸುರ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರೆ
ಹರಿಯವತರಿಸಿ ನೀನಸುರರನು
ಶಿರಗಳ ಚಂಡಾಡಿ ಸುರರ ಭೂಸುರರನು
ಪೊರೆಯುತ್ತಲಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಪುರಂದರ ವಿಠಲ

ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿ:

ಈ ಪದದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಮತ್ಸ್ಯ (ಹಯಗ್ರೀವ), ವಾಮನ (ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ) ಈ ಮೂರು ಅವತಾರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ (ಒಂದನೆಯ, ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ). ಮೋಹಿನಿಯಾಗಿ ಭಸ್ಮಾಸುರನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಮೂರನೆಯ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಕಡೆಯ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವತಾರದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ವಿರಿಂಚಿ = ಬ್ರಹ್ಮ

ರುಕ್ಮಿಣಿ ದೇವಿ = ಭೀಷ್ಮಕ ರಾಜನ ಮಗಳು

ಅಸಮ = ಸರಿಯಿಲ್ಲದ

ಭೂಸುರ = ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ರುಕ್ಮಿ - ರುಕ್ಮಿ ವಿದರ್ಭ ರಾಜನಾದ ಭೀಷ್ಮಕನ ಹಿರಿಯ ಮಗ; ರುಕ್ಮಿಣಿಯ ಸೋದರ, ಭೀಷ್ಮಕನ ಇತರ ಮಕ್ಕಳಾದ ರುಕ್ಮಕೇಶ, ರಕ್ಮಬಾಹು, ರುಕ್ಮಮಾಲ, ರುಕ್ಮರಥ ಇವರು ರುಕ್ಮಿಣಿಯು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ ರುಕ್ಮಿಯೊಬ್ಬ ವಿರೋಧಿಸಿ, ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೇ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದ. ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಗೌರೀಪೂಜೆಯ ನೆವದಿಂದ ರುಕ್ಮಿಣಿಯೇ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಳು.

ಹಯಾಸ್ಯ... - ಹಯಗ್ರೀವನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ವೇದವನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ಯಲು ವಿಷ್ಣುವು ಹಯಗ್ರೀವನಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಕಾದು, ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು, ವೇದವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಭಸ್ಮಾಸುರ - ಭಸ್ಮಾಸುರನ ಕತೆ.

ಬಿಸುರುಹ ನಯನ - ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನವ, ವಿಷ್ಣು.

ಸುರಪನ... - ಇಂದ್ರನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ವಾಮನನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ.

Classification: Keerthane

Ankita: purandara vittala

Location: NA

Category: Hari Sarvottama

Sub-Category: Krishna, Lakshmi, asura, sura, deva, Rukmini, shishupala, veda, hayagriva, brahma, daiva, shiva, indra, bali, yagna, dAna, Swarga, rajya, bhumi, brahmana,

Pravachana: NA

Explanation: NA